

Sygn. akt V U 1300/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania E. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 4 listopada 2015 r. oraz **z dnia** 29 lutego 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 1300/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 listopada 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy E. J. ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250%. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalony w najkorzystniejszy sposób, tj. od zarobków z 20 lat kalendarzowych wynosi 242,81%.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca zarzucił, że ponowne wyliczenie emerytury nastąpiło bez uwzględnienia jego faktycznych zarobków z lat poprzedzających rok 1980. Podał, że pracodawca wydał mu druk Rp-7 z lat 70-tych na podstawie tylko dokumentacji osobowej, a więc wysokość zarobków wyliczono tylko ze stawek osobistego zaszeregowania, nie uwzględniając składników zmiennych (premii miesięcznych i kwartalnych, karty górnika, wypłaty barbórkowej i trzynastki, godzin nadliczbowych, dodatków zmianowych itp.), co spowodowało, że do przekroczenia wskaźnika 250% brakło 8%. W związku z powyższym, wniósł o uznanie na podstawie udokumentowanych faktycznych zarobków z lat 1980 – 1998, że w brakujących latach do 20 lat kalendarzowych z okresu 1973 – 1979 zarobki były znacznie wyższe i przekraczały wskaźnik 250%.

Kolejną decyzją –z dnia 29 lutego 2016 r., znak: (...), organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w oparciu o przepis art. 110a ustawy emerytalnej, wskazując, że nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury również nie przekracza 250% - wynosi 246,03% w najkorzystniejszym wariantcie, po uwzględnieniu zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za rok 1979. Poinformował przy tym ubezpieczonego, że z Rp-7 za rok 1979 nie przyjęto kwoty nagrody za ukończenie szkoły, ponieważ brak jest informacji, czy od nagrody tej odprowadzono składkę na ubezpieczenie społeczne.

Od ww. decyzji E. J. również złożył odwołanie. Podniósł, że kiedy pojawiły się dokumenty płacowe za 1979 r. wwpw wzrósł z 242,81% do 246,03%, co oznacza, że jego realne zarobki za 20 lat przekraczają wskaźnik 250%. Dodał przy tym, iż –wedle jego wiedzy– nagrodę za ukończenie szkoły wypłacono z funduszu płac, a więc musiała być oskładkowana.

Podnosząc powyższe, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji i ponowne ustalenie wysokości przysługującej mu emerytury w oparciu o cyt. wyżej przepis art. 110a ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie. W uzasadnieniu powołał się na te same argumenty, co w zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca E. J., ur. (...), od dnia 14 czerwca 1998 r. jest uprawniony do emerytury górniczej. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z 9 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1998 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 278,85% i został ograniczony do 250%.

Wnioskiem z dnia 27 października 2015 r. ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu: za lata 1970 – 1979 (wyliczone na podstawie akt osobowych pracownika), za lata 1989 – 1990 (wystawione na podstawie kartotek zarobkowych), zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za czas kontraktu od 5 marca 1990 r. do 4 września 1990 r. (wynagrodzenie zastępcze) oraz zaświadczenie z dnia 30 września 2015 r. (2 szt.) obejmujące wynagrodzenie za lata 2000 – 2002, 2004 – 2014 z tytułu umów zlecenia.

Organ rentowy, rozpatrując ww. wniosek ubezpieczonego, na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych, dokumentów dołączonych do wniosku oraz przyjmując za okresy: od 1 września 1967 r. do 22 kwietnia 1968 r. oraz od 12 kwietnia 1970 r. do 31 października 1970 r. wynagrodzenie minimalne, ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego po części po przyznaniu emerytury, w dwóch wariantach:

- z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1995 – 2004, wybranych z 20 lat kalendarzowych, tj. 1995 – 2014 poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o przeliczenie – wwpw wyniósł 86,64%;
- z 20 lat kalendarzowych, tj. 1973, 1980 – 1997, 2013, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu – wwpw wyniósł 242,81%.

Decyzją z dnia 4 listopada 2015 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– ZUS Oddział w L. odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250%.

W związku z uzyskaniem od byłego pracodawcy zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za rok 1979 i na skutek ponownego wniosku ubezpieczonego (z dnia 5 lutego 2016 r.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy i ponownie –w dniu 29

lutego 2016 r.– wydał decyzję odmawiającą E. J. ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej, zaskarżoną w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu ww. decyzji organ rentowy podał, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalony w najkorzystniejszym wariantcie nie przekroczył 250%. Według najkorzystniejszego wariantu, tj. od zarobków z 20 lat kalendarzowych, tj. 1979, 1980 – 1997, 2013, wwpw wyniósł 246,03%.

/ **bezsporne** , a nadto akta emerytalne wnioskodawcy/

Wnioskodawca E. J. w okresie od 3 listopada 1970 r. do 13 kwietnia 1998 r., przed przyznaniem prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy decyzją z dnia 15 kwietnia 1998 r., a następnie prawa do emerytury górniczej –decyzją z dnia 28 maja 1998 r., był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w L.. Dokumentacja płacowa wnioskodawcy z okresu od 1970 do 1978 uległa zniszczeniu po upływie 12 lat przechowywania.

Druki ZUS Rp-7 za okres od 1970 do 1978, które wystawił ww. pracodawca, sporządzone zostały na podstawie akt osobowych pracownika, a z powodu braku dokumentacji płacowej źródłowej nie zawierają informacji o wszystkich składnikach wynagrodzenia wnioskodawcy, w tym takich jak np. wysokość przysługującej karty górnika, premie, deputat węglowy, nagrody i inne.

/ **bezsporne** , a nadto akta emerytalne wnioskodawcy, w tym druki Rp-7, pismo PeBeKa z dnia 22.02.2016 r. k. 8/

Roczne wynagrodzenie wnioskodawcy wraz z deputatem węglowym oraz z wynagrodzeniem specjalnym dla pracowników zatrudnionych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy z KG w wysokości 25% wynagrodzenia zasadniczego wynosiło:

- w 1973 r. – 51.890,50 zł,
- w 1974 r. – 58.338 zł,
- w 1975 r. – 58.519 zł,
- w 1976 r. – 62.928 zł,
- w 1977 r. – 62.364 zł,
- w 1978 r. – 63.401 zł,
- w 1979 r. – 118.989 zł.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy ustalony w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, tj. z okresu 1979 – 1997 i 2013, i przy uwzględnieniu nowego wystawionego przez byłego pracodawcę wnioskodawcy druku Rp-7 za rok 1979, wynosi 246,03%.

Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych k. 16-30

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości

podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz (ust. 2 ustawy).

Wysokość emerytury podlega zatem ponownemu ustaleniu od podstawy wymiaru emerytury przeliczonej w myśl art. 110a ustawy emerytalnej, gdy zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

1. do ponownego obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury, tj. z okresu:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury od przeliczonej podstawy wymiaru,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał on ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury;

2. nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy jest wyższy niż 250%.

Stosownie zaś do treści § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W przedmiotowej sprawie były pracodawca ubezpieczonego wystawił stosowane dokumenty (Rp-7) potwierdzające wysokość osiągniętych przez wnioskodawcę zarobków w latach: 1970 – 1979. Dokumenty te pracodawca wystawił w oparciu o dostępną dokumentację osobową wnioskodawcy: umowy o pracę, angaże i inne dokumenty zawarte w aktach osobowych ubezpieczonego. W oparciu o te zaświadczenia (druki Rp-7) organ rentowy dokonał stosownych wyliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy. Biorąc pod uwagę zarobki wnioskodawcy z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (1979 – 1997, 2013) wwpw wyniósł jedynie 246,03%, a więc nie przekroczył 250%. Takiego samego wyliczenia dokonał powołany w niniejszej sprawie biegły sądowy operujący na danych pochodzących z akt osobowych wnioskodawcy oraz dokumentach znajdujących się w aktach emerytalnych wnioskodawcy (k. 30). A zatem, skoro -wedle wyliczeń nie tylko ZUS, ale także biegłego sądowego- wwpw nie przekroczył progu 250%, o którym mowa w cyt. wyżej art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej, nie było podstaw do ponownego ustalania wysokości świadczenia E. J..

W sprawie bezspornym było, że były pracodawca wnioskodawcy –zgodnie z obowiązującymi dawniej przepisami– miał prawo po upływie 12 lat zniszczyć dokumenty płacowe ubezpieczonego i z prawa tego skorzystał w odniesieniu do dokumentów płacowych z lat 70-tych. E. J. podnosił jednak, że jego zarobki, w szczególności te za okres od 1973 do 1978 r. w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L., były znacznie wyższe niż wynikające z jego dokumentów osobowych (które nie uległy brakowaniu) a które zostały wykazywane przez jego byłego pracodawcę na drukach Rp-7, albowiem obejmowały nie tylko wynagrodzenie wynikające ze stawek osobistego zaszeregowania, lecz także dodatkowe składniki o zmiennej wysokości, takie jak: premie, nagrody, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, wypłaty barbórkowe, 13-stki, kartę górnik i inne. Wnioskodawca –wskazując na powyższe– podnosił, że skoro jego wynagrodzenie z lat następnych, tj. z lat 80-tych i 90-tych przekraczało wwpw 250%, to oczywistym jest, że tak samo było w latach 70-tych i w latach tych ww. wskaźnik również przekraczał wartość 250%. W tym czasie bowiem pracował w Przedsiębiorstwie, które się rozwijało i gdzie było bardzo dużo pracy.

Powyzszego stanowiska wnioskodawcy nie można podzielić. W judykaturze ugruntowany jest podgląd, zgodnie z którym do ustalenia wysokości emerytury winna być przyjmowana faktyczna podstawa wymiaru składek na

ubezpieczenie społeczne; w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w jego aktach osobowych, tj. umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia – w takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, stałe, wypłacane były w danym okresie i w określonej wysokości; wysokości wynagrodzenia lub danego składnika tego wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale musi to być ustalenie pewne – na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 1 października 2015 r., III AUa 205/15, LEX nr 1817534, wyrok SA w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2015 r., III AUa 535/14, LEX nr 1781979, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 marca 2015 r., III AUa 1807/14, LEX nr 1814849, wyrok SA w Łodzi z dnia 5 listopada 2013 r., III AUa 260/13, LEX nr 1416043, wyrok SA w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2014 r., III AUa 1136/13, LEX nr 1504458).

A zatem, jak z powyższego wynika, nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie – wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury, w oparciu o jakieś hipotetyczne czy uśrednione wyliczenia.

W wyroku z dnia 13 stycznia 2015 r. (III AUa 340/14, LEX nr 1740709) Sąd Apelacyjny w Szczecinie wprost uznał, że nie jest możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość premii uzyskiwanej przez ubezpieczonego, np. wywiedzioną z wysokości premii wypłaconych innym pracownikom. Stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia – oparte np. na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników – nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. W przypadku wynagrodzenia zasadniczego lub innych obligatoryjnych składników wynagrodzenia, wynikających z obowiązujących przepisów, można przyjąć najniższe wynagrodzenie obowiązujące w czasie, którego dotyczy żądanie uwzględnienia tego okresu do przeliczenia podstawy emerytury. W przypadku jednak takiego składnika wynagrodzenia, jakim jest premia, konieczne jest istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości fakt wypłacenia premii oraz jej wysokość. Takich zaś dowodów w niniejszym postępowaniu nie tylko w odniesieniu do premii miesięcznych czy kwartalnych, ale i do innych zmiennych składników wynagrodzenia, ubezpieczony nie przedstawił. Same zaś jego twierdzenia, że w latach 70-tych wwpw przekraczał 250%, bez poparcia w miarodajnych dowodach, w tym przede wszystkim w dowodach z dokumentów, są niewystarczające do dokonania przeliczenia wysokości jego świadczenia emerytalnego.

Mając to na uwadze, wobec niewykazania wynagrodzeń z lat 70-tych (wszystkich ich składników) w wysokości pewnej, potwierdzonej stosownymi dokumentami, które uzasadniałyby dokonanie przeliczenia emerytury w trybie art. 110a ustawy emerytalnej, uznać należało, iż organ rentowy zasadnie – zaskarżonymi decyzjami – odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury w oparciu o cyt. wyżej przepis. Tym samym odwołania E. J. – jako niemające uzasadnionych podstaw – podlegały oddaleniu, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.